

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ		
1. Датум и орган који је именовео комисију:		
Декан Факултета техничких наука, решењем број 012-199/42-2020 од 01.04.2021. на предлог Наставно-научног већа Факултета техничких наука, Универзитета у Новом Саду.		
2. Састав комисије у складу са <i>Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду</i> :		
1. <u>др Милан Трифковић</u> презиме и име	<u>редовни професор</u> звање	<u>УНО: Геодезија, 01.10.2015.</u> ужа научна област и датум избора
<u>Универзитет у Новом Саду, Грађевински факултет Суботица</u> установа у којој је запослен-а	<u>Председник комисије</u> функција у комисији	
2. <u>др Горан Маринковић</u> презиме и име	<u>ванредни професор</u> звање	<u>УНО: Геодезија, 01.04.2021.</u> ужа научна област и датум избора
<u>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука, Нови Сад</u> установа у којој је запослен-а	<u>Члан</u> функција у комисији	
3. <u>др Мирко Борисов</u> презиме и име	<u>ванредни професор</u> звање	<u>УНО: Геоинформатика, 01.10.2016</u> ужа научна област и датум избора
<u>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука, Нови Сад</u> установа у којој је запослен-а	<u>Члан</u> функција у комисији	
4. <u>др Иван Алексић</u> презиме и име	<u>редовни професор</u> звање	<u>УНО: Премар и уређење земљишне територије, 27. 06. 2012.</u> ужа научна област и датум избора
<u>Универзитет у Београду, Грађевински факултет, Београд</u> установа у којој је запослен-а	<u>Члан</u> функција у комисији	
5. <u>др Владимир Булатовић</u> презиме и име	<u>ванредни професор</u> звање	<u>УНО: Геодезија, 17. 11. 2016.</u> ужа научна област и датум избора
<u>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука, Нови Сад</u> установа у којој је запослен-а	<u>ментор</u> функција у комисији	
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ		

<p>1. Име, име једног родитеља, презиме:</p> <p>Јелена, Марко, Таталовић</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава:</p> <p>18.04.1991, Врбас, Република Србија</p> <p>3. Назив факултета, назив претходно завршеног нивоа студија и стечени стручни/академски назив:</p> <p>Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду, Геодезија и геоматика, Мастер инжењер геодезије</p> <p>4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија:</p> <p>2015. године, Геодезија и геоматика</p>
<p>III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:</p> <p>Прилог методологији развоја модела за процену утицаја комасације на економски и одрживи развој</p>
<p>IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Навести кратак садржај са назнаком броја страница, поглавља, слика, схема, графикона и сл.</p> <p>Докторска дисертација кандидата Јелене Таталовић, под насловом „Прилог методологији развоја модела за процену утицаја комасације на економски и одрживи развој”, написана је на 196 страна и структурирана у десет поглавља. Дисертација садржи 202 референце, 70 табела, 35 слика и 7 прилога. На самом почетку дисертације, пре оригиналног текста, приказан је наслов докторске дисертације, кључна документацијска информација на српском и енглеском језику, резиме рада на српском и енглеском језику, захвалница, садржај рада, списак слика и списак табела.</p> <p>Докторска дисертација структурирана је кроз следећих десет поглавља:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Увод (од 1. до 13. стране); 2. Стање у области истраживања (од 13. до 34. стране); 3. Земљиште као необновљив ресурс (од 34. до 56. стране); 4. Подручје истраживања (од 56. до 76. стране); 5. Ефекти и профитабилност комасационих пројеката (од 76. до 86. стране); 6. Анализа комасационих пројеката са аспекта одрживог развоја (од 86. до 145. стране); 7. Анализа и дискусија добијених резултата (од 145. до 154. стране) 8. Закључак и правци будућих истраживања (од 154. до 159. стране) 9. Литература (од 159. до 167. стране) 10. Прилози (од 167. до 196. стране).
<p>V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:</p> <p>Прво поглавље – Увод</p> <p>У уводном поглављу образложена је тема докторске дисертације, након чега је приказана</p>

могодологија научно - истраживачког рада. Након тога, образложена је потреба за истраживањем у области комасације земљишта, на основу чега је дефинисан предмет и циљ, као и полазне хипотезе и радни задаци научног истраживања. На крају уводног поглавља наведени су очекивани резултати, њихов значај и могућност примене, као и структура докторске дисертације.

Друго поглавље – Стање у области истраживања

У оквиру другог поглавља обрађено је актуелно стање у области комасације земљишта. У првом делу поглавља представљени су савремени аспекти дефинисања комасације земљишта, и дефинисани су циљеви и ефекти који се постижу реализацијом истих. Други део поглавља посвећен је комасацији и одрживом развоју, при чему је описана потреба за дефинисањем принципа одрживог развоја и дефинисан утицај комасације на продуктивност обрадивог земљишта.

Треће поглавље – Земљиште као необновљив ресурс

У трећем поглављу дата је дефиниција земљишта, где је земљиште представљено у функцији одрживог развоја. У првом делу трећег поглавља приказано је како се дефинише квалитет и плодност земљишта, као и саме особине земљишта, док је у другом делу дефинисано земљиште као основ одрживог развоја. У складу са тим, описано је како долази до деградације земљишта, као и утицај човека на тај процес. На крају трећег поглавља дефинисани су проблеми коришћења земљишта у Републици Србији.

Четврто поглавље – Подручје истраживања

Четврто поглавље посвећено је опису подручја истраживања, које обухвата подручје АП Војводине. У првом делу овог поглавља представљене су карактеристике и типови земљишта Војводине. Након тога, у другом делу поглавља описане су карактеристике проучаваног подручја, које обухвата следеће општине: Бачка Топола, Сомбор, Зрењанин, Житиште, Опово и Бач.

Пето поглавље – Ефекти и профитабилност комасационих пројеката

У оквиру петог поглавља извршена је експериментална анализа која се односи на ефекте и профитабилност комасационих пројеката. У првом делу поглавља, процењени су ефекти комасационих пројеката, на основу 15 реализованих пројеката, чија укупна површина обухвата 87 210 хектара, као и 22 862 учесника пре и 21 261 учесника после комасације. Студија је такође обухватила 81 458 парцела пре и 38 889 парцела након комасације. Применом стандардних статистичких метода, одређени су показатељи који се односе на просечно повећање величине парцела, смањење просечног броја парцела по учеснику у комасацији, као и промена површина под путном и каналском мрежом. У другом делу, извршена је анализа профитабилности комасационих пројеката, која је дефинисана кроз одређивање рентабилности комасационих пројеката, рока поврата уложених средстава и нето садашње вредности. Материјал за ову студију је обухватио 11 реализованих комасационих пројеката на укупној површини од 64 968 хектара.

Шесто поглавље – Анализа комасационих пројеката са аспекта одрживог развоја

У оквиру шестог поглавља извршена је анализа комасационих пројеката са аспекта одрживог развоја. У првом делу поглавља дат је приказ комасације земљишта са становишта квалитета и плодности земљишта. У оквиру овог поглавља, након дефинисања потребе за истраживањем, описана је методологија рада и дат је приказ теренских и лабораторијских анализа земљишта, за дефинисано подручје истраживања. У циљу процене и дефинисања комасације са аспекта одрживог развоја, експериментална истраживања спроведена су у шест општина, при чему је изабрано укупно 25 локалитета за отварање педолошких профила, и узето укупно 74 узорка за анализу. Прикупљени подаци су обрађени квалитативним и квантитативним анализама, а након тога на добијеним резултатима извршена је статистичка анализа значајности добијених ефеката. У другом делу поглавља приказана је извршена анализа комасације и одрживог развоја са становишта пољозаштитних шумских појасева. У овом делу дефинисана је спрега између комасације и пољозаштитних шумских појасева, а

кроз анализу карактеристичних пројеката, и приказ стања на терену. Затим је дат критички осврт и смернице за решавање проблема у домену ове области.

Седмо поглавље – Анализа и дискусија добијених резултата

У оквиру седмог поглавља приказани су крајњи резултати истраживања и дат опис модела комасације базиран на принципима одрживог развоја. Поглавље приказује концептуални модел комасације земљишта, са приказом утицаја комасационих пројеката на економски и одрживи развој.

Осмо поглавље – Закључак и правци будућих истраживања

У осмом поглављу дата су закључна разматрања која се односе на модел комасације земљишта, у функцији одрживог развоја и опис параметара који репрезентују модел. Након тога, истакнут је научни допринос докторске дисертације у области комасације земљишта и приказана могућност примене добијених резултата у пракси.

Девето поглавље – Литература

У оквиру деветог поглавља приказан је списак литературе која је коришћена при изради докторске дисертације. По својој структури, литература обухвата чланке публиковане у референтним научним часописима, саопштења са научних конференција, књиге и докторске дисертације из области комасације земљишта и одрживог развоја.

Десето поглавље – Прилози

У десетом поглављу дати су нумерички прилози у оквиру којих су приказани резултата експерименталних истраживања.

На основу свега претходно наведеног, **Комисија позитивно оцењује све делове докторске дисертације и констатује да је наслов дисертације прецизно и јасно дефинисан и у потпуности сагласан са тематиком и садржајем истраживања.**

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ:

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у складу са *Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду* који је повезан са садржајем докторске дисертације. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду уредника часописа о томе.

Рад у међународном научном часопису (M23)

- Marinković G., Grgić I., **Lazić J.**, Trifković, M.: KOMASACIJA U FUNKCIJI POLJOZAŠTITNIH ŠUMSKIH POJASEVA U REPUBLICI SRBIJI – KRITIČKI OSVRT, Šumarski list 3-4., pp 167 -177, Zagreb, 2020
- **Lazić J.**, Marinković G., Borisov M., Trifković M., Grgić I.: EFFECTS AND PROFITABILITY OF LAND CONSOLIDATION PROJECTS: CASE STUDY THE REPUBLIC OF SERBIA, Tehnički vjesnik /Technical Gazette (Print ISSN 1330-3651, Online: ISSN 1848-6339), Vol. 27/No.4, pp 1330 – 1336, 2020

Саопштење са међународног скупа штампаног у целини (M33)

- Trifković M., Marinković G., **Lazić J.**, Nestorović Ž.: Land consolidation and its possible contributions for uniform economic development of the Republic of Serbia, 5. Jeep међународна научна агробизнис конференција, Kopaonik, 2018, pp 378 – 383
- **Lazić J.**, Marinković G., Trifković M., Nestorović Ž.: Analiza isplativosti komasacionih projekata: studija slučaja Apatin, Zbornik radova Građevinskog fakulteta Subotica, 6. Međunarodna Konferencija Savremena dostignuća u građevinarstvu 2018, 20 april 2018, Subotica, ISBN 978-86-80297-73-6, pp 663 – 671

- **Lazić J.**, Trifković M., Marinković G., Nestorović Ž.: Land consolidation and sustainable development, Global and Regional in Environmental protection, Conference GLOREP 2018, 15/17 November 2018, Timisoara, Romania

Рад у часопису националног значаја (M52)

- **Lazić J.**, Marinković G., Trifković M., Radojičić N.: Realizacija komasacionih projekata: Studija slučaja katastarska opština Radenković, Zbornik radova Građevinskog fakulteta ISSN: 0352-6852, Subotica, 2018, pp 133 – 144
- Trifković M., **Lazić J.**, Marinković G., Nestorović Ž.: Izgradnja poljozaštitnih šumskih pojaseva u postupku komasacije, Zbornik radova Građevinskog fakulteta ISSN: 0352-6852, Subotica, 2017, pp 67 – 85

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

На основу резултата истраживања, спроведеног у оквиру докторске дисертације, долази се до закључка да се допринос комасације одрживом развоју огледа у максимизирању периода искоришћавања земљишта према одговарајућој намени, затим да се кроз пројектовање каналске мреже у поступку комасације сигурно побољшава квалитет земљишта у тој мери да необрадива земљишта поступним планирањем у поступку комасације, могу добити функцију обрадивог земљишта. Самим тим, изведен је закључак да комасација земљишта решава конфликт између краткорочних и дугорочних циљева уређења простора и очувања земљишта.

На основу истраживања извршених у докторској дисертацији, може се извести закључак да би се реализацијом комасационих пројеката у складу са принципима одрживог развоја, могли постићи следећи ефекти:

1. Очување и побољшање квалитета земљишта кроз пројектовање каналске мреже, система за наводњавање / одводњавање земљишта и подизања пољозащитних шумских појасева, чиме би се постигло очување квалитета земљишта у дужем временском периоду;
2. Економски ефекти би се огледали у повећању степена искоришћења земљишта, мањим трошковима производње и обраде земљишта, самим тим уређен посед уз изграђену инфраструктуру довео би до веће вредности земљишта;
2. Социјални ефекти огледали би се у смањењу миграција из руралних у урбане области и сходно томе повећању њиховог развоја и укупног доприноса економском расту.

Имајући у виду да је земљиште динамичка категорија, односно да се мења са временом и у зависности од циљева друштва, уз истовремено уситњавање поседа, закључено је да је комасација средство које треба периодично анализирати и примењивати и на подручјима на којима је комасација већ извршена, увек када за то има оправдања са аспекта одрживог развоја.

У складу са дефинисаним полазним претпоставкама, након теренских и лабораторијских анализа земљишта, изведени су следећи закључци:

1. Промена квалитета земљишта значајно зависи од самог типа земљишта, али се правилним пројектовањем у поступку комасације земљишта, може постићи већа продуктивност земљишта, затим очување земљишта кроз повећање његовог квалитета, што је неопходан услов за одрживо управљање земљиштем.
2. Земљишта која припадају првом процембеном разреду, односно земљишта најбољег квалитета, у анализираним случајевима, задржала су своје особине и карактеристике. Самим тим, може се констатовати да је правилним уређењем простора кроз комасационе пројекте земљиште очувано.
3. Земљишта средњег квалитета претрпела су највеће позитивне промене (доминантан пример Општина Бачка Топола), па се може извести закључак да пољопривредна земљишта средње продуктивности треба да буду кључна циљна подручја за спровођење пројеката комасације земљишта, и о томе треба водити рачуна приликом избора катастарских општина

<p>за покретање и реализацију комасационих пројеката.</p> <p>4. Овај закључак упућује и на правилнији приступ код дефинисања циљева комасације применом оптимизационих метода. Наиме: уколико је циљ комасације да се повећа квалитет земљишта на одређеном подручју, онда земљишта средњег квалитета треба да добију већу тежину. Наведени закључак представља теоријски научни допринос докторске дисертације, јер квалитет земљишта није кориштен као параметар у моделу оптимизације.</p>
<p>VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА:</p> <p>Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.</p> <p>Детаљним прегледом докторске дисертације, Комисија је утврдила да су резултати спроведених експерименталних истраживања приказани и тумачени на прегледан и систематичан начин, у складу са дефинисаним предметом, циљем и полазним радним задацима научног истраживања. Изведени закључци, који произилазе из добијених резултата експерименталних истраживања, недвосмислено потврђују полазне хипотезе научног истраживања.</p> <p>Докторска дисертација проверена је у софтверском пакету за детекцију плагијаризма <i>iThenticate</i>, у Библиотеци Факултета техничких наука. Анализом генерисаног извештаја о подударности текста дисертације са другим изворима, Комисија је утврдила да је проценат подударности занемарљив и донела закључак да је докторска дисертација оригинално ауторско дело.</p> <p>Сагласно изнетим ставовима, Комисија позитивно оцењује начин приказа и тумачења резултата истраживања спроведених у овој докторској дисертацији.</p>
<p>IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:</p> <p>Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:</p>
<p>1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме?</p> <p>На основу увида у документацију коју је кандидат приложио приликом пријаве теме, Комисија је утврдила да је докторска дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.</p>
<p>2. Да ли дисертација садржи све битне елементе?</p> <p>Комисија констатује да докторска дисертација садржи све битне елементе.</p>
<p>3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци?</p> <p>Научни допринос докторске дисертације огледа се кроз дефинисање комасације земљишта као мере која решава конфликт између краткорочних и дугорочних циљева уређења простора и очувања земљишта. У дисертацији је комасација дефинисана кроз принципе одрживог развоја, при чему су јасно наглашени параметри који утичу на одрживи развој, али и економски развој самих подручја. Као резултат истраживања дефинисан је концептуални модел комасације, који приказује утицаје комасационих пројеката на економски и одрживи развој. Као непосредни резултат истраживања дефинисан је сет мера који позитивно и негативно утиче на одрживи развој. У досадашњој пракси, модели комасације земљишта нису узимали у обзир квалитет самог земљишта, и није био процењен сам утицај комасације на одрживи развој.</p> <p>Научни допринос верификован је објављивањем рада у истакнутом међународном научном часопису.</p>
<p>4. Који су недостаци дисертације и какав је њихов утицај на резултат истраживања?</p> <p>Комисија није уочила недостатке у финалној верзији докторске дисертације који би</p>

утицали на резултате истраживања.
X ПРЕДЛОГ:
На основу наведеног, комисија предлаже:
а) да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана; б) да се докторска дисертација врати кандидату на дораду (да се допуни односно измени); в) да се докторска дисертација одбије.

Место и датум:
Нови Сад, 27.05.2021.

1. Име, презиме, звање и потпис
др Милан Трифковић, редовни
професор

2. Име, презиме, звање и потпис
др Горан Маринковић, ванредни
професор

3. Име, презиме, звање и потпис
др Мирко Борисов, ванредни
професор

4. Име, презиме, звање и потпис
др Иван Алексић, редовни професор

5. Име, презиме, звање и потпис
др Владимир Булатовић, ванредни
професор

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.